

Sygn. akt VIII U 1916/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia (del.) Anna Capik-Pater
Protokolant	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2020 r. w Gliwicach

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do rekompensaty

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 26 sierpnia 2019 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) sędzia (del.) Anna Capik-Pater

Sygn. akt. VIII U 1916/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 sierpnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu S. K. przyznania prawa do rekompensaty z art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, argumentując że ubezpieczony decyzją z 30 kwietnia 2014 roku miał ustalone prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się przyznania prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Na uzasadnienie swojego stanowiska wskazał, że w 2014 roku zwrócił się o wydanie decyzji w sprawie emerytury ze względu na warunki szkodliwe. Otrzymał pozytywną decyzję, jednak w dalszym ciągu pracował. Ostatecznie w sierpniu 2019 roku złożył wniosek o emeryturę z uwzględnieniem rekompensaty ze względu na warunki szkodliwe. Rekompensaty tej jednak nie otrzymał.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony S. K. urodził się (...)

Decyzją z 30 kwietnia 2014 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu od 1 lutego 2014 r. prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Jednocześnie wypłata tej emerytury podlegała zawieszeniu, ze względu na kontynuowanie zatrudnienia przez ubezpieczonego.

Decyzją z 26 sierpnia 2019 r. (...) Oddział w Z. przyznał ubezpieczonemu zaliczkę na poczet emerytury od 1 sierpnia 2019 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

W dniu 5 sierpnia 2019 r. ubezpieczony złożył wniosek o doliczenie do kapitału początkowego rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zaskarżoną decyzją z 26 sierpnia 2019 r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do rekompensaty, wskazując że ubezpieczonemu przyznano już emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach od 1 lutego 2014 r. – decyzją z 30 kwietnia 2014 r.

Po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego z dnia 20 sierpnia 2019 roku organ rentowy decyzją z dnia 5 września 2019 r. ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury z powszechnego wieku emerytalnego od 1 sierpnia 2019 roku.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, jako okoliczności jednoznacznie wynikające z tych dowodów i niekwestionowane przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1924 ze zm.) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

W myśl ust. 2 rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ww. ustawy rekompensata stanowi odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z 17 grudnia 2015r. (sygn. akt III AUa 717/15), celem rekompensaty jest złagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Nie polega ona jednak na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, ale na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (w myśl art. 23 ustawy rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Nabycie prawa do wcześniejszej emerytury stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika i jest okolicznością bezsporną w sprawie, że organ rentowy prawomocną decyzją z 30 kwietnia 2014 r. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w szczególnym charakterze. W takiej sytuacji ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do rekompensaty na podstawie przepisów powołanych na wstępie. Bez znaczenia w takiej sytuacji pozostaje fakt, że ubezpieczony świadczenia emerytalnego nie pobierał z powodu jego zawieszenia, gdyż przepisy ustawy wyraźnie

stanowią, że – biorąc pod uwagę ww. cel rekompensaty - przesłanką negatywną jej przyznania jest samo przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury niezależnie od tego czy wypłata tego świadczenia została zrealizowana.

Co więcej Sąd Najwyższy z wyroku z 16 maja 2018 r. sygn. III UK 88/17 stwierdził, że rekompensata, o której mowa w art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, nie przysługuje nawet osobie, która nabyła ex lege prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ale nie zrealizowała tego prawa wskutek niezłożenia wniosku o świadczenie. Sąd ten zwrócił uwagę, że gramatyczna wykładnia ustawowej definicji rekompensaty jednoznacznie wskazuje, że świadczenie to dotyczy takich ubezpieczonych, którzy nie mogą nabyć prawa do emerytury pomostowej i którzy równocześnie utracili możliwość nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to znaczy takich ubezpieczonych, którzy nie spełnili łącznie warunków przewidzianych w art. 32, art. 46 lub art. 184 ustawy emerytalnej. Potwierdzeniem tej tezy jest wykładnia art. 2 pkt 5 dokonywana z uwzględnieniem reguł funkcjonalnych (celowościowych). Celem tego przepisu jest, bowiem przyznanie odszkodowania za rzeczywistą utratę określonych uprawnień, co oznacza, że musi dotyczyć tylko tych ubezpieczonych, którzy ze względu na niespełnienie choćby jednego ustawowego warunku (wieku, ogólnego stażu emerytalnego) nie mogli skorzystać z dotychczasowych regulacji i nabyć prawa do emerytury w wieku niższym niż powszechny wiek emerytalny, a także nie mogą skorzystać z regulacji nowych, przewidzianych ustawą o emeryturach pomostowych. Nie dotyczy to natomiast ubezpieczonych, którzy po spełnieniu wszystkich ustawowych warunków wcześniejszego przejścia na emeryturę nie zrealizowali tego uprawnienia.

W konsekwencji powyższego Sąd stwierdził, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, jako bezzasadne.

(-)Sędzia del. Anna Capik-Pater